

ובא עד אחד ואמר לא מת, הרי זו לא תצא.

ודייקנין: **טעמא דנשאת** כבר הוא דאמרינן לא תצא, **הא לא נשאת**, לכתחילה לא **תנשא**.

ומקשינן: **והאמר עולא: כל מקום שהאמינה תורה עד אחד כגון בסוטה שהאמינה תורה עד אחד שאמר אני ראיתיה שנטמאת, וכגון בעגלה ערופה שהאמינה תורה עד אחד לומר אני ראיתי את ההורג, הרי כאן שנים חשוב העד כשנים**. והכא דהאמינו חכמים לעד אחז שבא להתירה, עשו כשל תורה⁽¹¹⁾,

ואין דבריו של עד אחד שבא לאוסרה מתקבלים במקום שיש עד אחד להתירה, החשוב כשנים.

מכח קושיא זו מפרשינן המשנה דהכי **קאמר, עד אחד אומר מת והתירוה להנשא, ובא עד אחד ואמר לא מת, לא תצא מהתירה הראשון**⁽¹²⁾. אבל אם בא העד האוסר קודם שהתירוה מודה עולא דכיון דעדין לא סמכינן על העד, לא חשיב כתרי.

שנינו במשנה: **עד אחד אומר מת ושנים אומרים לא מת, אף על פי שנשאת קודם שבאו השנים, תצא**:

ומקשינן: מאי אשמעינן מתניתין **פשיטא דאין דבריו של אחד במקום שנים** דמודה עולא דלגבי תרי חשיב העד המתיר כחד, ובטל, ולא אמרינן תרי ותרי נינהו.

ומתרצינן: **לא צריכא**, מתניתין מיירי **בפסולי עדות** לשאר עדויות שבתורה, ואשמעינן, דכל מקום שהאמינה תורה לנשים ולפסולין הולכים אחר רוב דעות.

ובדרבי נחמיה.

דתניא: רבי נחמיה אומר, כל מקום שהאמינה תורה עד אחד אין שם תורת עדות, וכי היכי דעד אחד מהני, פסולי עדות נמי מהני, הלכך הלך אחר רוב דעות ואין עליך לבדוק אם כשרים אם פסולים.

ועשו שתי נשים באיש אחד ועשו שתי נשים שהכחישו עד אחד, ואמרו לא מת. כשני אנשים באיש אחד שהעד אחד הראשון בטל, ואפילו ניסת, תצא.

ואיבעית אימא לא עשו שתי נשים באיש אחד כשני אנשים באיש אחד, משום דכל היכא דאתא עד אחד כשר מעיקרא והתירוה על פיו אפילו מאה נשים מעדין כנגדו, כעד אחד דמיין, וכי היכי דעד אחד בטל דאמרינן העד הראשון הבא להתירה הרי הוא כשנים

11. תוס' ר"ד.

והתירוה לינשא על פיה, ואח"כ בא עד אחד כשר, ואמר לא מת. בהא ליתא לדעולא, משום דאמירה דידיה לאו עדות הוא, ובמקום הכחשה לא המנוה כלל.

והרמב"ם ז"ל (בפי"ב מגירושין הל' כ"א) סובר דכל היכא דקמא עד פסול והשני עד כשר, הרי זו לא תנשא ואם נשאת תצא, וההיא דכתובות דמהני עד פסול נגד עד כשר, התם

12. עיין בריטב"א שהביא בשם הרמב"ן דהא דינא איתא אפילו כשהראשון עבד או אשה והשני עד כשר, דמכל מקום הא הימנוה לקמא כבי תרי, ואיתא בכלל מימרא דעולא, וכן מוכח בכתובות (דף כג:).

ומיהו האשה עצמה שאמרה מת בעלה,